

Предуго смо чекали Европу – један поглед из немачког угла

Пише: Том Буроу
петак, 14 мај 2010 15:47

Код сваког комичара постоји рутина, по којој он појединце из публике пита одакле су. Када је комичар у Паризу на такво питање добио одговор „ја сам из Европе“, моментално је знао шта то значи: „ти си из Немачке!“

Тако је било тада. Да будем прецизнији, пре 10 година. У то време био сам дописник немачке телевизије из Француске и моја земља је још увек била у фази „Ми нисмо Немци, ми смо Европљани“.

Ових дана, док Немачка оклева да помогне при финансијском избављењу несолвентне Грчке, колеге европљани и американци заједнички изражавају забринутост поводом наговештаја да напуштамо европски ентузијазам ради грубог национализма.

Ја мислим да је уствари обрнуто: Остали су ти који се никада у потпуности нису сложили са „потпуном“ Европом, и сада су запањени чињеницом да се наши ресурси смањују.

Допустите ми да објасним. Немачка је вероватно још увек најревноснији верник у Европи. Ми не постајемо већи националисти, само већи реалисти. Деценијама смо савладавали изазове које је са собом носио европски пројекат. Платили смо лавовски део свих буџета и великих шема које је Европска унија икада замислила. Наше националне интересе смо стављали у други план.

Дезоријентисани и посрамљени након другог светског рата, чезнули смо за новим идентитетом. Више смо желели да будемо Европљани него Немци. Такво је било наше расположење током хладног рата. Тако је било и задуго након што је зид срушен.

Након Париза, 2002. године, отишао сам у Вашингтон да бих управљао нашим тамошњим уредом и овај свој поглед поделио са једним француским дипломатом. „Није да ми само флертујемо са Француском“, рекох му. „Ми смо озбиљни: Желимо да се венчамо. Одувек смо то желели. Али тај прозор се полако затвара.“

Недуго затим му рекох. Полако се миримо сами са собом. Постајемо нормална нација – колико год је то било могуће, у сваком случају.

Био је збуњен. Никада то није посматрао на тај начин. Дуго времена, Француска је била лепа жена навикла да заводи, али без икаквих намера да једнога дана размени завете. Није да у томе има ичега погрешног. Заведени и даље може да обожава и негује однос. Али пре или касније сетиће се оне старе песме Битлса: „Новац ти не може купити љубав“
(Money can't buy you love)

Непосредно пре проширења Европске Уније, постало је јасно да одлучивање консензусом више неће функционисати и дискутовано је о правој федерацији. Али Жак Ширак, тадашњи председник Француске, је рекао да његова земља никада неће бити Арканзас уједињене Европе. Када му је узвраћено да би Француска могла бити Калифорнија, рекао је да се и то такође никада неће десити. Било нам је јасно да наше колеге европљани нису желели да наставе са уједињавањем Европе. И још увек то не желе. А то нам је обећано када смо се одрекли немачке марке зарад евра. Свечано нам је речено да је ова монетарна унија само један корак, а да ће наредни бити потпуна политичка унија.

Марка је била Немачка застава, наш идентитет. Немци су веровали својој централној банци, Бундесбанк, више него иједном политичком телу. Бундесбанк је одржавала валуту стабилном, а ми смо волели стабилност. Ипак, свега тога смо се одрекли ради сна: „Сједињених Држава Европе“. Али нико није сањао са нама.

Већина влада европских држава желеле су, и добиле, парче колача, такође желећи да остану националне државе политички, истовремено очекујући солидарност економски. То је као да имаш текући рачун и при том очекујеш од суседа да ти обезбеди заштиту у случају презадуживања.

Данас Немце оптужују за егоизам и национализам јер оклевају при финансијском извлачењу (bail out) земаља из кризе. Старе оптужбе почињу да надиру. Да ли то представља европски пројекат – или ће Немачка платити трошкове или ће наша прошлост бити призвана против нас.

Порука за Европу: Ми бисмо и даље волели да платимо, али новац више није ту. Немачка и даље има јаку индустрију у одређеним гранама, али привредни раст земље је и даље низак да би се носио са опадајућом и све старијом популацијом.

Маргарет Тачер је једном приликом током преговора о ЕУ буџету узвикнула: „Желим свој новац натраг!“ Замислите да је Немачка икада тако нешто изјавила! Барем је Тачер говорила о сопственом новцу - Британским доприносима ЕУ. Сада слушамо: „Хоћу паре!“. Па, ако је суштина Европе у парама, плашим се да ће Немци ускоро бити у искушењу да кажу: „ми желимо нашу марку назад!“

Уосталом, ствар није само у новцу. Да јесте ми бисмо вероватно стиснули зубе и на крају платили, као што то увек и учинимо. Ради се о нашој заједничкој валути. Сви смо се заветовали да ћемо је одржати стабилном. Кршењем датог завета дискредитоваћемо нашу Унију.

Можда је дошло време за отворен разговор. Онакав какав нам наше владе нису пружиле. Колеге Европљани, нисмо ми Немци, ти који се окрећу од Европе, већ сте ви, ти који се никада у потпуности нису окренули ка њој.

Ми смо желели да се утопимо у већу Унију, ви нисте. То је тужно, али у реду. То не значи да ћемо почети да мрзимо једни друге. Наставићемо да се дивимо грчком доприносу европском наслеђу, да волимо француску лепоту и културу, италијанску топлину и пријатељство, шпанске прелепе обале и сва остала чуда нашег разноликог континента.

Посећиваћемо једни друге, трговати и слагати се око пројеката које ће Немачка наставити да финансира. Остаћемо сјајни пријатељи. Само нећемо делити ПИН-код наше картице за банкомат са вама. То је резервисано за супругу, а ми већ дуже време чекамо на олтару.

(Том Буроу је водитељ вечерњих вести на Немачкој телевизији АРД)